

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
13 octombre st. v.
25 octombre st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 41.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Veronica Micle.

Vięta și operele sale.
(Urmare.)

Mergând la Viena cu o fiică a sa suferindă, Veronica Micle face cunoștința tinerului poet Eminescu, pe care îl iubește mai înainte chiar de a-l fi văzut :

Ș-acum me 'ntreb eu : simțirea' adâncă,
Cum de se naște printr'un portret ?
Căci nu vădusem ochii tei încă,
Șcieam atâta că ești poet.

După ce l'a cunoscut, ea luptă cu sine însaș, dar, în neguroasa ei vięta, chipul poetului îi apare plin de lumină și totuș ea se 'ntrebă :

Vai și, eu nedumirită,
Me muncesc cu mult mai mult ;
Căci nu știu ce-a fi mai bine :
Mintea, inima s'ascult ?

Vedându-se apröpe de prăpastie, ea strigă :

Fugi îți dic, căci a mea minte
Prevestește numai reu ;
Nu te du, șoptește 'n taină
Sufletul și dorul meu !

Intorcându-se 'n țeră, primele sale încercări literare le publică în ȋiarul lui Cesar Boliac «Trompeta Carpaților» care apărea la Bucureși. Mai târziu înse, pe la 1870, ea dete la lumină primele sale poesii în «Convorbiri Literare» care apărea p'atunci la Iași și care e cea mai vechiă revistă literară în România ; tot în aceea vreme ea colaboră la fôia beletristică «Familia» care apare și ađi în Oradea-mare și care, într'un chip inteligent, incuragieză talentele și susține gustul Românilor de peste munți pentru literatura românescă.

La 1883 mutându-se în Bucureși, poeta mai scrise câteva poesii cari se găsesc în «Revista Literară» ; iar în «Revista-Nouă» ea n'apucă să dea decât o singură bucată : «Rime la un amic», apoi încetă și un an de ȋile nu scrise nimic. Cea din urmă poesie «Raze de lună» fu publicată în ȋiua morții lui Eminescu.

La 1887, în editura Haiman, apar în volum tóte poesiile sale și în 1889 o broșură cu mici poesiöre alese pentru copii.

Cum vedeți, Veronica Micle are un bagaj literar fôrte mic ; cu tóte acestea, cel puțin în literatură, e bine a căută calitatea ș-acęsta poetei nu i se póte tăgăduf.

Ori cine citește poesiile Veronichii Micle, par că ar cunoșce pe poetă. Scrierile sale au înlânțuire

cu vięta sa ; peste tot o vede luptându-se cu împrejurările ; peste tot ea descrie starea ei sufletescă.

Veronica Micle a scris într'un singur gen : genul liric ; afară de o simțire puternică nimic, nimic nu mai putem găsi în versurile sale.

Și te uresc cu 'nvierșunare
Și cu atâta dușmănie,
Incât eu dec' aș fi în stare,
Nenorocire ți-aș da ție.

Iubirea-mi plină de căldură
S'o pot din calea vremii 'ntorce,
Aș stinge-abiă cumplita-mi ură
Ce ađi în sufletul meu zace.

Și când mi-aduc de tine-aminte,
Me îngrozesc d'a mea simțire ;
Póte chiar sufletu-mi me minte
Și ura-mi nu-i decât iubire . . .

Consecință cu ea însaș, inima acestei femei atâta de plină de bunătate și de iubire, nu putea cuprinde nici urmă de ură.

Isus Christos e mare prin suferință, mare prin cugetare, mare prin maximele sale cele pline de înțelepciune ; dar noi te slăvim, o Mantuitorule bune, căci ai pus ca basă a religiunii tale : iubirea.

Nu s'ar fi 'ntins așa de iute doctrina Ta, nu ar fi cređut popörele 'n tine, nu Te-ar fi urmat apostolii, n'ai fi strălucit de slavă : decă edificiul Teu nu ar fi fost zidit pe temelă atâ de puternică iubirea.

Cu mâna pe evanghelie, însuș Tu ai ȋis, vorbind despre Maria Magdalena : «Mult i se va iertă, căci mult a iubit!»

Adevărata dragoste, mândrie, nu cuprinde toți, șcim acęsta din present, iar trecutul ni-l dovedeșce istoria. Didona, Cleopatra, de și împărătese mândre și glorioșe, dar . . . în fața dragostei ele plecară fruntea.

Veronica Micle, pe lângă franceza, mai cunoșce și limba germană ; din acęstă cauză mulți dintre critici au ȋis, că ea imită pe Lenau și pe Heine. Cine o va ceti cu atențiune, va vedé, că poesiile sale sânt strîns legate cu vięta poetei, mai tóte spun acelaș lucru — dragoste, — mai tóte dovedesc nemărginita adoratiune — cultul, ca să ȋic așa, ce acęstă femeică a avut pentru marele maestru.

Cât e de mare poetul prin cugetare, dar cât ni se arată de sublimă dęnsa prin simplitatea expresiunilor unui sentiment atâ de puternic, unui cult așa de deseversit :

Lui X.

Vêrfu 'nalt al piramidei ochiul meu abia-l atinge...
Lângă-acest colos de piatră, veți tu cât de mică sînt;
Astfel tu 'n acărui minte universul se resfrînge.
Al teu geniu peste vécuri remăné-va pe pămênt.

Și dorești a mea iubire... prin iubire pân la tine
Să ajung și a mea sôrtă ađi de sôrta ta s'o leg;
Cum să fac când eu micimea îmi cunosc atât de bine,
Când mărêța ta fințā pôte nici n'o înțeleg?!

Geniu tu, planéză 'n lume, lasă-me in prada sorței
Și numai din depărtare, când și când să te privești;
Marforă mării tale să fiu pân la pragul morței
Și, ca pe-o minune 'n taină să te-ador, să te slăvesc!

(Aplause.)

Ce sfântă adorațiune! In adevêr, ce dréptă și
desinteresată apretjiare, ce mică se simte alături cu
genialul Eminescu și cu tôte acestea dragostea ei
spusă cu atâta simplitate are atâta farmec!

Plină de ilusiuni și de avênt, dar isbită par că
inadins de sôrtă, după cum singura o spune într'unul
din aforismele sale: «Când îți scrii cea mai frumoasă
pagină in cartea vieței tale, sôrta cu vechia-i ironie
vêrsă cernelă peste foile ce urméză»; totuș poeta
speră, așteptă, crede într'un viitor mai fericit; alte
ori desnădejdea o cuprinde, atunci ea ocolește, fuge
de tot aceea ce nu este idolul seu; nimerui nu vrea
a se mai destăinui, de ôre ce el n'o mai ascultă:

Tristă de ce-i înima 'n mine,
Sufletul meu de chin repus?
O nu 'ntrebați, nu șcie nimeni.
La nimeni încă eu n'am spus.

Cu, am dorit să spun in lume,
Să me asculte n'a voit;
Altora dar de ce le-aș spune,
Sufletul meu de ce-i sdrobit?

Cată culminantă și câtă dreptate: pas de 'mpu-
ieză urechile cuiva cu chinurile tale, mai ales când
nu-i e aminte, când sînt scrise d'o femeia și când
o fi și 'n versuri!

Talentul deosebit ce are scriitôrea stă mai ales
intr'acéstă, că ori cât de mic, ori cât de neînsemnat
e subiectul poesiei sale, ea îl face interesant prin
stêrșit care e totdeuna puternic, totdeuna culminant!

Iazemiti, lazemiti, vale tainică și dulce,
Pe-al teu sin ca de mătase nemîșcat și pacinic luce
Lac-oglrîda cu-a sa față netedă ca un cristal,
Vecnic limpeđi a lui ape, vecnic fără nici un val,

Călătorii spun că lacul, e-o minune nestîmată,
Resfrîngênd și stânci și arbori in oglinda sa curată,
Fără ca, de când e lumea, cineva să fi zărit
Apa turbure vr'odată, ș-al seu luciu incređit.

Lac-oglrîdă, 'n nepăsare și 'n eternă liniștire,
Cred că tu ai vêđut multe ș-ai remas in neclintire;
Dar o clipă d'ai resfrînge starea sufletului meu:
Te vei tulbură îndată ș-ai fi turbure mereu!

Tulburată 'n adevêr fu tótă vieța ei. «Pierđend
cerul fericirii tale, cu anevoe mai poți găsi pămêntul
de unde ai plecat», ăice dênsa și are dreptate.

Odată cu nenorocirea care a isbit pe Eminescu,
ea pierde ori ce speranță, și descuragiarea cuprinde
sufletul seu.

D'atunci ea aruncă condeiul, se supune sôrtei
sale, care, in cartea destinelor ei scrisese o pagină
atât de tristă. Arare poeta mai pune pe hârtie câte
un vers doue ș-acelea sînt pline de amăriciune.

In niște momente durerôse, sub ochii mei ea
scrise acéstă frumoasă bucată:

O! visul meu cel mai slăvit,
Frumos și cel din urmă.
Așă cum dulce te-ai ivit,
Te stînge și te curmă!

Căci e de mult de când am pus
Inimei mele pază
Și-i mult mai mult de când i-am spus
Iubirei să nu cređă.

Și-i prea târđu să mai aprind
Ađi dragostei făclie
Și 'n mintea mea să mai cuprind
O dulce nebulie.

Destul e'o clipă l'am iubit
Ș-o clipă i-am dus dorul;
Te stînge vis, cum te-ai ivit,
Stîngêndu-mi și amorul!

(Aplause.)

Pesimismul dnei Ackerman, poetă franceză, des-
gustul pentru omenire, lipsia poetei nôstre; ea nici-
odată nu ar fi strigat:

Miserable grain de poussière
Sue le néant a rejeté
Ta vie est un jour sur la terre,
Tu n'est rien dans l'immensité.

N'ar fi strigat așă, pentru că iubiă vieța, iar ome-
nirea ei se cuprindea într'un singur suflet ș-a cela
se părea piramida ce va pluti peste vécuri. (Aplause.)

(Incheierea va urmă.)

Smara.

Ț ă r a n u l .

Cu peptul gol, pârilit de sôre,
Cu pletele sburând in vânt,
Cu mușchii, oțeliți de muncă,
Cu ochi plecați cătră pămênt,

Prin arșiță, prin ger séu plôie,
Iși mână carul lui cu boi;
Mergênd la têrg să-și vênđă munca,
Că dór scăpă-va de nevoi.

Pe drum, nădejdea-l insoțește...
Mai fluera din când in când,
Dar grijele vieței grele
Îi trec mereu, mereu, prin gând.

Mănâncă numai să nu móră,
Te miri mai ce și mai nimic;
Și numai să nu cadă 'n cale,
Mai dórme el câte un pic.

La barieră: taxă mare! —
Plătește, — căci este silit;
Pân' la obor, amar de dênsul!
De căți, in cale, nu-i oprit!

De frică, ca să nu se 'ntorcă
Cu carul, tot cum a plecat,
Își vinde munca pe nimica,
Și-și ia iar drumul cătră sat.

Se urcă 'n car . . . și, de se 'ntemplă
Ca să adormă obosit,
De câte ori, de-un biciu puternic,
Din somnu-i greu, nu e trezil!

Căci, vr'un boer, séu sub-prefectul,
Cu patru cai inaintași,
Nu pôte să se dea în lături,
Să facă loc la nevoiași.

În sat, nevêsta și copiii
Întrebă ce le-a cumpêrat, —
Drept ori și ce respuns, — oftéză.
Și intră 'n casă supêrat.

Ai lui, deprinși, nu ȳic nimica,
Dar, când să 'mbuce el ceva,
Nici nu apucă să resulle
Și iată 'n casă cineva

Un vătășel la primărie
Îl chiamă iute, c'a sosit
Un perceptor ca să 'mpl'nescă
Pe toți acei ce n'au plătit.

Pe drum, crășmarul îl opreșce,
Și-acolo e dator ceva. --
Plăteșce tot! — Și se întorce
Iarăș acasă tinichea.

Și astfel ați, și astfel mâne,
Până ce intră în mormênt;
Munceșce 'ntr'una pe nimica,
Cu ochi plecați cătră pământ!

August, — 1891.

Carol Scrob.

Jertfa de sine.

— Piesă de Eugen Scribe. —
(Incheiere.)

Scena XVIII.

*Cei dinainte, Darsie, intrând prin fund, cu o cutie de
de pistole în mână.*

Darsie. Quakere . . . am ceva de vorbit cu tine.

Morton. (Lui Toby.) Du-te.

Toby. Voi încercă s'o mai revêd, de va fi cu
putință. (Intră la Georgina.)

Morton. (Lui Darsie.) Ce vrei dela mine?

Darsie. Am primit mai adiniórea o scrisóre din
partea miss Georginei.

Morton. Și ce-mi pasă?

Darsie. (Cu aprindere.) Asta îmi pasă mie, căci
ea refusă mâna mea! refusă de a se căsători cu un
lord, un marquis, un pair de Anglitera! Pentru ce?
pentru că, pretinde ea, că te iubeșce pe dta, că te
adóră, că te stiméză, — recunoșcința, amorul . . .
frasele obicînuite — din calendarul curtesanelor.

Morton. (Cu bucurie.) Să fie adevêrat? ești
bine informat?

Darsie. Dar dta n'o șcii?

Morton. Nu.

Darsie. (Aparte.) Poftim! și tocmai eu trebuia

să i-o spun! nu mai lipsia decât atata. (Apropiindu-se
de Morton.) Vei înțelege dar ceea ce voi să-ți cer.
Cunosc eu fôrte bine tot soiul de mistificațiuni, —
și asta-i încă una din cele mai cocoțate. Deslegarea
cea mai bună ce pôte lua o astfel de chestie este o
sburătură de crieri . . . Iată pistólele mele cólea, ni-
mic nu ne va lipsi . . . să plecăm!

Morton. Fi! amice! . . . eu nu pot să me bat!

Darsie. Cum nu?

Morton. Un quaker nu se bate nici odată.

Darsie. (Mergând să ieie pistólele.) Atunci un
puaker nu trebuie să placă femeiei ce iubesc eu! Eu
atata șciu, și va trebui dar să te bați.

Morton. Nu me voi bate!

Darsie. Te vei bate, séu voi spune lumei întregi,
că ești cel mai mare laș de pe pământ.

Morton. (La mâna lui Darsie ș-o scutură puternic;
Darsie face o grimă de durere.) Amice, crede-me, tre-
buie mai mult curaj de a suportă, decât de a se res-
bună cineva. Uite, eu aș da tot ce am pentru a-mi
schimbă principiile, numai pe ȳece minute, și să pot
astfel a te dojeni după cheful meu . . . dar . . .
n'o pot cu nici un chip . . .

Darsie. Dle!

Morton. (Luând unul din pistólele din mâna lui
Darsie.) Și pentru ca să ai față cu mine óre-care re-
cunoșcință . . . vino . . . (Îl atrage la ferêsta din
drepta.) Veți tu colo jos în curte, la treiȳeci de pași
de aici hulubașul cel tarcat ce ciupeșce incetinel o
flóre? (Trage un foc și aruncă pistolul.) Priveșce-l
acum!

Darsie. O cerule! a picat mort pe loc!

Scena XIX.

Cei dinainte, Georgina, Toby.

Georgina. (Intrând cu spaimă.) Ce-am auȳit! ce
e acest vuet?!

Morton. Nimic! o simplă esperiență ce o de-
monstram milordului, și a cărei justetă sper că tre-
buie acum s'o recunoșcă.

Darsie. Tocmai!

Georgina. Respir . . . dar acel vuet me îngrozise
atât . . .

Morton. Și acum, când ȳ-am dovedit că eu nu
duc lipsă nici de putere, nici de iscusință, îmi e per-
mis să-ți fac o mărturisire: o iubesc, o adorez, și că
nu pot să me 'nșoșesc cu ea.

Darsie și Georgina. Ce ȳici?

Darsie. Și pentru ce?

Morton. (Arătând pe Toby care inaintéză.) Pri-
viți respunsul meu.

Darsie. Aista-i scriitorul meu de aȳi diminetă.

Morton. (Georginei.) Vederea lui să-ți reamin-
tésză promisiunile tale; gândeșce-te la datoria ce ai;
eu cunosc pe ale mele. Și eu, nu voi fi nici odată
pricina unei călcări de datorii.

Toby. (Trist.) Ești prea bun, dle Morton, — dar
acum, lucru nu mai e cu putință.

Toți. Cum?

Toby. Când am plecat de aici, n'am mai putut
să me slăpânesc, și m'am dus la dênșă, la Caterina . . .
Iértă-me dșóră, că te mai numesc astfel . . . e pentru
cea din urmă óră. Ea mi-a spus totul, mi a mărtu-
risit că iubeșce pe un alt cineva; și, când mi l'a
amintit, mi-a fost cu neputință ca să-i mai fac o
singură bănuelă. — În acel moment a intrat Betty,
care căută pe dómna . . . Am alergat la ea, i-am
propus să ne căsătorim mâni . . . aȳi chiar, ori când
ar voi . . . Sêrmăna Betty! e așă de fericită, pe cât
sunt și eu . . . și vin să ve fac cunoscut, că celebra-
rea nunȳei mele se va face chiar în astă séră, între

opt și noue, biserica Sfintei Margarete, în parochia Westminsterului.

Georgina. Bunule Toby!

Morton. Și cine te-a silit să faci un așa sacrificiu? tu, nu ești quaker?!

Toby. Tot una-mi face; — sunt om onest.

Morton. O Ben Jonhson! acesta eră mai vrednic decât mine să profeseze principiile tale!

Toby. (Trecând la dreapta lui Morton.) De Morton, profesiunea de quaker poate vindeca suferințele...

Morton. Nu, — ci învătă numai cum să le îndurăm.

Toby. Ei bine, ascultă; eu me insor în astă seră, dar, mâni dimineță me vei face quaker.

Morton. N'ai nevoie de asta; tu vei fi fratele meu, al Georginei... și când amorul teu se va fi potolit cu timpul, vei veni la noi împreună cu femeia ta, și vei trăi cu noi, sporindu-ne fericirea, prin fericirea ta... Te voi instrui în principiile mele, — și voi deprinde dela tine a le pune în practică.

(Cortina.)

N. A. Bogdan.

Oltul.

Conferență ținută în adunarea generală a Societății Geografice Române, în sera de 4/16 martie 1891.

(Urmare.)

Prin urmare la epoca ocupării Olteniei de armatele imperiale, stema județului Vâlcea eră un copaci, nu un poșalion.

Poșalionul ca marca județului Vâlcea s'a adoptat, mai mult decât probabil, de către administrația austriacă, spre a perpetua memoria atât a ocupării Olteniei cât și mai ales pentru perpetua amintire a construcției șoselii «Via Carolina» executată de comitele de Steinville în anul 1717 din ordinul prințului Eugeniu de Savoia.¹

Monastirea Cornetu. — Coborîndu-ne acum la vale pe Olt, găsim pe țărmul drept monastirea Cornetu, din comuna Robești, într'o pozițiune incântătoare. Monastirea Cornetu, pendinte de eforta spitalelor civile din București, a fost zidită în prima jumătate a vécului al XVII de Leon Vodă. Peste Olt în comuna Racovița, din județul Argeș, în față chiar cu monastirea Cornetu, dl Grig. Tocilescu, simpaticul nostru coleg, a constatat ruinele unui castru roman, precum și urmele orașului Buridava, care figurează în Tabula Peutingeriană.

Armăsarul-Clopotul. — Dela Cornetu, Oltul curge, formând o mulțime de cotituri, printre niște stânci nalte și sêlbatece, desbrăcate de ori ce vegetație de un aspect într'adevăr înfiorător. În acest spațiu se află cele mai grele pasagiuri ale drumului ce duce la Sibiiu, numite la Armăsarul și la Clopotu. Legenda populară pretinde, că în acest din urmă loc ar fi căzut în Olt, în vremuri de demult, un clopot colosal, destinat episcopiei Rîmnicului său monastirei dela Curtea Argeș, care de vécuri stă îngropat în valurile clocotinde ale râului; iar Armăsarul își datorește numele unei stânci de piétră, care are asemănarea acestui nobil animal.

Monastireea Turnu. — Căm în apropiere de Cozia se află pe țărmul stâng al râului (în județul Argeș) pe o stâncă înaltă și golașă, dominând valea Oltului ca un cuib de vulturi, monastirea Turnu, fundată sub domnia lui Duca-Vodă, de mitropolitul Varlam, la anul 1676. Acest schit, fost metoh al monas-

tirei Cozia, nu este accesibil decât cu piciorul său cel mult cu calul. Puținii monachi cari au mai ramas, duc o viață de pustnici și nici-odată vre-o femeie n'a pătuns în această monastire.

În jos de acest schit, pe marginea Oltului se află o mare lespede de piétră în forma unei mese rotunde numită «mésa lui Traian» său «mésa lui Mihai-Vitezul.» După o legendă populară, fôrte răspândită în partea locului, la această mésză s'ar fi așezat Mihai-Vitezul în mijlocul căpitanilor sei, înainte de a intră cu oștile sale în Transilvania. Această legendă a inspirat poetului nostru Bolintineanu, una din cele mai frumoase ale sale balade: «Cea din urmă nopte a lui Mihai-Vitezul.»¹

«Ca un glob de aur luna strălucia

«Și pe-o vale verde, oștile dormia.

«Dar pe-un vârf de munte stă Mihai la mésză

«Și pe dalba-i mână fruntea lui se lasă.

Asemenea și artistul nostru dl Th. Aman a fost inspirat de această legendă în cunoscutul seu tablou, care represintă balada lui Bolintineanu.

Monastirea Cozia. — După câteva cotituri ale Oltului, pe țărmul seu drept, nu departe de Turnu, întelnim vestita monastire Cozia, această monastire-cetate zidită de bătrânul Mircea-Vodă sunt acum 500 de ani trecuți! Istoria monastirei Coziei este o adevărată epopee sângerôsă de 500 de ani; sub zidurile sale au trecut nenumărate oștiri de tôte naționalitățile, Turci, Nemți, Unguri, Ruși, Eteriști, Greci etc. Sub zidurile Coziei și în intru monastirei au curs șirôe de sânge omenesc care a roșit undele spumegânde ale bătrânului riu; biserica a fost jefuită, mormintele marilor Domni au fost profanate și eoul munților a repetat în nenumărate rânduri urgia armelor tunătoare, jalea și strigătele nevinovatei vic-time.²

În secolul trecut și în prima jumătate a secolului actual, monastirea Cozia a servit de adăpost numerôselor familii din Craiova, Rîmnicu-Vâlcei și restul Olteniei, care se întăriau în monastire contra incursiunilor bandelor turcești. Așa s'a întâmplat între altele, și la anul 1739, în resboiul dintre Imperiali și Turci, când acești din urmă pătrunseră până la Cozia, jefuind și predând tot ce le venia în cale și luără robi familiile refugiate în monastire, între care și pe familia Jienilor, din care s'a tras vestitul haiduc Jianu. La 1788, Turcii ajutați de armata română condusă de Nicolae Mavrogheni Vodă, bătură aci la Cozia pe prințul Cobourg și-l siliră să reintre în Ardeal. Mai târziu, în véra anului 1821, după uciderea lui Tudor Viadimirescu și înfrângerea Eteriștilor de către trupele turcești la Zăvideni și la Drăgășani, Ipsilanti, urmărit de Turci, se refugia în monastirea Cozia și de aci trecu în Transilvania; atunci monastirea și familiile refugiate acolo și prin pregiur deveniră prada zavergiilor și în urmă a Turcilor, care deteră foc monastirei, desgropară sfințele morminte ale lui Mircea și altor Domni, creșdend a găsi într'ensele comori ascunse și comiseră tot felul de grozăvii. Astăzi se vèd încă sfințele icône impușcate și sgăriate și ochii sfinților scoși de pistolele și iataganele acestor fanatici.

Pe la anul 1846, Domnul Bibescu proiectă și începù reparația monastirei și ridicarea de palaturi domnești, ca cele dela monastirea Dealului de lângă Têrgoviște. Evenimentele din anul 1848 și abdicarea lui Bibescu avură drept rezultat ca lucrările să înceteze și zidirea începută să se ruineze înainte de a fi

¹ V. Poesii vechi și noi de D. Bolintineanu, Buc. 1855.

² V. Dict. geografic și istoric pentru România în Buletinul Ș. G. R. anul la VII 1886.

¹ V. Buletinul Ș. G. R. anul VIII, 1887, pag. 145.

P E G Â N D U R I .

terminată. În anul 1879 monastirea lui Mircea-Vodă, Cozia, fu transformată în penitenciar, o sucursală a Ocnelor-Mari; în anul următor 1880, clopotele monastirii, acele clopote istorice care purtau marca bătrânului Voevod și care în curs de cinci vécuri d'arândul îngănase glasul lor de aramă cu sgomotosul murmur al Oltului, au fost transportate la monastirea Argeșului, iar odórele și lucrurile cele mai prețioase s'au adus parte la episcopia de Rîmnic și parte la muzeul de antichități de aici. Astăzi vechia și istorica monastire a Cozii este prefăcută în pușcărie și într'ensă se adăpostesc peste 200 de făcători de rele. Monastirea Cozia, prin amintirile sale istorice, prin neintrecuta sa pozițiune, merită o sórtă mai bună! Nemuritorul Grig. Alesandrescu a imortalizat, decă se mai putea, acest sfânt locaș prin cunoscuta sa baladă: «Umbra lui Mircea la Cozia.»³

«Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate,
«Cătră țermul din potrivă se întind, se prelungesc,
«Ș. ale valurilor mândre generații spumegate,
«Zidul vechiu al monastirii, în cadență îl isbesc!

În afară de monastire, la bolniță, se află o bisericuță zidită de Petru Vodă Cercel la anul 1584, de cărămidă netencuită, în stil bizantin, de o perfectă acurateță.

Bivolarii. — În fața monastirii Cozia, pe celalalt țerm al riului, s'au descoperit acum câțiva ani, niște isvóre puternice de ape minerale termale în marginea chiar a Oltului, la locul numit Bivolarii. Numele acesta a venit de acolo, că aci eră în vechime bivolaria călugărilor Cozieni. În anii din urmă s'au întreprins sondagele și lucrările necesare pentru captarea acestor unice isvóre în România. Cu această ocaziune s'au descoperit tot aici în anul 1887, ruinele unor băi romane de piétră cioplită și de cărămiși, întocmai construite și după acelaș plan ca și băile desgroplate în Italia.

Aici la Bivolari, eruditul nostru archeolog dl Gr. Tocilescu a descoperit un castru roman, din timpul împératului Adrian, de cătră prima cohortă a săgetarilor (sagitari.) Dl Tocilescu, pe baza distanțelor indicate în Tabla Peutengeriană, a identificat aceste ruine cu vechiul oraș roman Pons-Aluti. Pe cât îmi este cunoscut, aceste recente descoperiri vor apăre în curénd de sub tipar.

Călimănești. — În câteva cotituri ale Oltului și peste vr'o șese kilometri dela Cozia, ajungem la satul Călimănești și la stabilimentul balnear cu acelaș nume. Se știe ce renume bine meritat au apele dela Călimănești în totă țera și deci a fost o măsură din cele mai nimerite aceea de a înzestră această localitate cu un stabiliment de băi, care să corespundă esigențelor de confort și de curățenie ale publicului. Însemnate lucrări s'au întreprins pentru captarea isvórelor, lucrări conduse de specialiști francesi și un parc imens s'a croit în această încântătoare vale a Oltului.

Căciulata. — Ceva mai sus de Călimănești, pe marginea șoselii naționale și în prundișul chiar al Oltului, se află renumitul isvor dela Căciulata. Se știe că Căciulata la noi, și Contrexéville în Franța sunt unicele isvóre minerale pentru combaterea a órecare maladiei fórte respândite. Unii medici susțin chiar superioritatea apelor noastre asupra celor din Franța. Sânt acum mai bine de 20 ani trecuți, marele și generosul protector al României, împératul Napoleon al III, care pătimiă de această cumplită bólă, se hotărise, se dice, a veni la noi în țéră spre a face o

cură la Căciulata; regretatul filo-român dr. Davila contribuise mult la respândirea renumelui acestor ape minerale. Se vorbiă pe atunci, că guvernul se pregătia a restaură și a mobilă încăperile monastirii Cozia, pentru a puté ospéta pe ilustrul óspe. Nenorocitele evenimente din 1870 făcură ca proiectul acesta să nu se realizeze.

Monastirea Ostrovul. — De vale de stabilimentul băilor dela Călimănești, se află o insulă pădurósă, formată de brațele Oltului, în mijlocul căreia se ridică o mică monastire de maici. Monastirea Ostrovului a fost întemeiată de Despina Dómă, soția lui Neagoe Vodă Basarab, la anul 1552. Schitul Ostrov a servit într'o vreme de loc de reclusiune pentru femeile condamnate. În timpul din urmă, acest Ostrov s'a unit printr'un pod cu parcul dela Călimănești și servește de loc de preumblare pentru vizitatorii băilor. Lumina electrică luminează astăzi locașul Dómnei Despinei și escită o admirare superstițiosă între octogenarele maici din acest schit.

Cetățuia. — Dela Călimănești valea se lărgește și șoséua națională urmărește cotiturile capricioase ale riului, când urcându-se sus d'asupra apei, când coborându-se aprópe de nivelul ei și trecénd prin satele Bogdănești și Bojoreni se aprópie de Rîmnic. La un kilometru aprópe înainte de a intră în oraș, șoséua trece pe sub un deal în formă de căpățina de zahăr, pe vârful căruia se află o bisericuță, «Cetățuia» care domină într'o întindere de mai multe kilometri întreaga vale a Oltului. Acest schit, metoc al mitropoliei din București, a fost reintemeiat de mitropolitul Theodosie la anul 1680 și restaurat în zilele noastre, la 1853, de repositul mitropolit Nifon. Prin poziția sa excepțional de favorabilă, negreșit că aci, înainte de a se ridică o biserică, a fost o cetate întărită, de unde și numele de Cetățuia. Legenda populară pretinde, că ar fi existat din vremi, ba că ar exista chiar și acum, o comunicația subterană și subfluvială între Cetățuia din Valcea și Fedeleşoiu, o altă mănăstire de peste Olt, în județul Argeș. În adevér mai aprópe în fața Cetățuiei, se află pe malul opus al Oltului, monastirea Fedeleşoiu, în apropierea imediată a căreia se recunosc astăzi încă ruine de vechi întărituri de zid. Existența acestui colosal tunel póte fi problematică, dar ceea ce nu lasă nici o indoelă este, că atât Cetățuia din Valcea, cât și Fedeleşoiu din Argeș formau un sistem de apărare și că au servit órecând a apérá Valea Oltului de ori-ce invasiune vrăjmașă.

Fedeleşoiu. — Schitul Fedeleşoiu este astăzi redus la biserică de mir, închinat spitalului Sf. Panteleimon din București, prin urmare sub dependența Eforiei Spitalelor Civile.

(Va urmă.)

George Ioan Lahovari.

Proverbe.

Nedreptățile scrie-le pe nisip, iar binefacerile pe marmoră. (Turcesc.)

Șarpele până nu-l calci pe códă, nu te mușcă. (Rusesc.)

Cine fură un regat, e un hoț glorificat; cine fură o pâne, e un mișel batjocorit. (German.)

Puterea fără de cugetare nu valoréză nimic. (Italianesc.)

La carul mult lăudat să te duci cu sacul mic. (Romănesc.)

Lenea e cocónă mare, care n'are de mâncare.

¹ Meditații, Elegii etc. de Grig. M. Alesandrescu, București, 1863.

Dela Constanța.

— Suveniri de călătorie. —

La plecarea mea spre Constanța, v'am fost promis, că — conform dorinței dvăstre — voi scrie de pe acolo pentru «Familia» impresiunile mele. De și întârziat, îmi fac o plăcută datorie de a me achita de acel obligăment.

Cutrierat-am mândra și binecuvântata țără a Ardealului, care, precum o descrie nemuritorul Bălcescu, sémână a fi un măreț și intins palat, cap-d'operă de arhitectură, unde sânt adunate și aședate cu mândrie tôte frumusețile naturale ce împodobesc celelalte ținuturi ale Europei. Un brău de munți ocolește — precum zidul o cetate — tótă această țără, și dintr'ensul, ici-cóle se desfac, întinđându-se până în centrul ei, ca niște valuri proptitoare, mai multe șiruri de dealuri înalte și frumóse, mărețe pedestaluri înverđite, care vėrsă urnele lor de zăpadă peste văi și peste lunci. Aci stejarii, brađii și fagii trufași înalță capetele lor spre cer. Ori în cătro te vei uita, veđi colori felurite, ca un intins curcubeu, și tabloul cel mai incântător farmecă vederea: stânci prăpătióse, munți uriași, păduri intunecóse, lunci înverđite, liveđi mirositoare, văi recoróse, gârle a căror limpede apă curge pintre câmpii înflorite, péraie repeđi, cari mugind gróznic, se prevălesc în cataracte printre acele amenințătoare stânci de piétră, ce plac vederii și o inspăimântă totdeodată.

Dela Predeal am percurs valea Prahovei pe la Sinaia, a căreia față mult difere de cea avută nainte cu 9 ani, când o-am cercetat prima-dată.

După ce am petrecut douė zile la București, am continuat calea pe la Giurgiu-Smărdan și trecěnd la Rușciuc chiar într'o vinere la serbarea bairamului, am ascultat cântarea turcilor timp îndelungat și cu plăcere, o melodie ce mult sémână cu melodia bisericii nóstre ortodoxe și de rital orientat.

În ziua următoare am sosit cu vaporul la Cernavodă și apoi cu trenul la Constanța, scopul dorit al călătoriei mele.

Orașul Constanța are pozițiune admirabilă, de parte de locuri mlăștinóse și cu aerul fôrte sănėtos, situat pe un fel de peninsulă ce ese în mare spre resărit și mēđăđi. Orașul propriu cu stradele sale forméză un polip uriaș; străiaul nu póte rătăci, căci tôte stradele conduc la măreța statuă a lui Ovidiu aședată în centrul orașului. Apele mării dela Constanța, precum le descrie și Pericle Kiustengeanul, vėra sânt totdeuna limpedi. Numai partea din dreptul bisericei comunității helene și până la zidurile cheiului portului este pietrósă și anormală marea în fundul ei; în celelalte părți inse și mai ales în sinul portului, fondul mării este fôrte regulat și numai năsip, adăncime potrivită la o distanță destul de mare. Aci sânt construite douė băi publice care se frecventéză ună de bărbați și cealaltă de femei. Afară de aceste băi, mai sânt și altele publice mari și particulare micu pe lângă Hotel Carol I și castelul lui Grigoriu Sturdza, la cea mai admirabilă și salutară pozițiune. Une-ori, decă se turbură marea de o parte a orașului, atunci cealaltă parte este convenabilă pentru băi; valurile ce vin libere de departe, ori cât de mari să fie, nu pot împedecă întrebunțarea băilor; ba încă ele devin mai plăcute. Este constatat, că loviturile valurilor fac băile la unii mai igienice.

Cei ce frecventéză litoralul Constanței nu numai că dobăndesc acțiunea cea recoritoare și sănėtósă a apelor, dar încă respiră și viețuitorul ei vėntuleț ce adie din partea mării, ce mai cu sémă la căldurile cele mari ale verei devine fôrte folositor și necesar pentru conservarea sănėității; pentru că nu profită numai corpul de aerul dătător de vieță, dar și spiritul recapėtă vioițiune mai mare în acțiunile sale. Mergěnd cineva la Constanța, intristările și grigile dispar, melancolia se alungă și bucuria cu veselie le înlocuește; tôte simțirile devin active; ochii nu se ostenesc la mărețul aspect al mării; séra cãntă musica militară pe bulevardul Elisabeta situat pe litoral, și urechile nu se satură de dulcēta musicală, precum nu se satură nici stomacul de mănăcări, nu se satură nici plămâni de dătătorul de vieță vėntuleț, dar nici piciórele de preumblare; și spiritul cu limba rivalizéză cum mai bine să represinte în comun mulțumirea sufletului.

Unii avuți, din interiorul țerei și mai ales din București, au cumpėrat și cumpėră locuri și au case la cele mai frumóse pozițiuni, unde vin vėra și pe trece. Așă este frumósa casă a prințului Grigorie Sturdza, din a cărei turn am avut norocirea, condus de înaltul stăpân, de a me delectă în aspectul întreg al Constanței. Stradele orașului sânt puse în linii drepte și bine pavate. Sânt biserici și școle de model, grădini publice; se renesc casele vechi și se fac noue continuu; oteluri frumóse, salóne de bal, teatru etc. Grandiosul «Hotel Carol I» clădit la capul Constanței lângă far, are din trei părți marea și de o parte orașul, este un adevėrat asil pentru cei suferinđi și pentru aceia, cari au necesitate să respire adevėratul aer curat al mării. Legătura liniei calei ferate Constanța-Cernavoda cu capitala și restul țerei prin construirea podului peste Dunăre, pe lângă enormele folóse ce va aduce țerei, prin mărirea basinelului portului, va face din Constanța pentru România ceea ce este Marsilia pentru Franța, în afaceri comerciale mai ales va face Odesei o concurință puternică.

Aceia cari merg la Constanța, după a mea credință, nu au causă de a regretă, căci cu cât la alte stațiuni balneare e vieță mai scumpă și mai monotónă, cu atata la Constanța e mai efină și sgomótósă. Ca exemplu spun, că o persónă străină aci la un otel séu casă particulară póte trăi cu 40—50 franci casă și 60 mésză, în total 120 franci pe lună. Eu d. e. am avut casa și intréga provisiune cu 6 franci pe ți la otelul Belle-vedere, unde dl Șeitan, un român este antreprenor, și óspeții au avut ocaziune a se delectă în musica lui Dinic Ciolac din București, carele la esposiția din Paris a fost distins, iar prin Germania și Austro-Ungaria cu banda sa mult a ridicat nimbul melodiilor române.

Sânt și alte locuri pentru distragere cu musice și cântăreți distinși: cum e Grădina 10 maiu, Grădina Sinaia séu restaurantul Capșa și altele.

Plăcut e traieul cu pornire dela halta Ovidiu, pe la halta Tomi (hot. Belle-vedere) și pe lângă alte halte până la băile dela vii, cu calea ferată, fiind pus la dispoziția publicului un tren dela ora 8—12 a. m. și 3—8 séra; ori cine a visitat Constanța, cred că a plecat cu o suvenir plăcută de băile dela vii cu pozițiile și aerul plăcut de acolo.

Baluri de douė ori pe săptămână, salonul de cură elegant, piano și diarele la dispoziția publicului, imediat farul cu prospectul incântător pe luciul mării. Pe platou ia cofetării alte douė bande de lăutari. Pe lângă aceste, excursiunile pe mare, pe uscat spre Anadalkiöj la tērgul de vite, a căruu construcție face onóre României; în distanță de 7—8 kilometri

la insula lui Ovidiu, unde străinul pe insula mică ocolită de apă de 10—15 metri afundă e suprins a vedea pădure cu copaci, stejari și o floră cu totul deosebită de flora Dobrogei; excursiune pe mare și pe uscat la Mangalia, la portul vechiu al Genovesilor din evul de mijloc, acest loc bogat în izvoare de ape minerale, mai ales sulfurice, cu timpul va face concurență Constanței.

Aci am să observ, că bătrânul G. Dogariu, cetățenul virilist din Arad și tovarășul meu, abia după o petrecere de 3 zile în Constanța, lovit de apoplexie, reposând fără de veste, a trebuit mult să me frământ în loc îndepărtat și încă necunoscut, până ce — după dorința familiei — l'am vădit înbalsamat și transportat spre Ungaria la Arad.

Dar apoi reculegându-me, în scurt timp sfera mea de cunoștință și distracție s'a estins, încât la despărțire me vedeam acompaniat de amici și cunoscuți, de a trebuit să regret plecarea.

La rentocercere, în tovarășie cu dnii Dem. Mihail, șeful serviciului de geniu pentru Dobrogea și sublocotenentul Ienescu și alții, am cercetat mărteful pod, ce se zidește peste Dunăre între Fetești și Cernavodă. Podul total stă pe 6 sprigine și anume 4 pile în albia Dunării, 2 la margini; înălțimea totală a podului e 60—65 metri, adică 15 m. zidirea în pământ sub apă, 15—20 m. în apă până la nivelul apelor celor mai mari, și de-asupra apei 30 de metri.

Am cercetat pe câteva zile Lacul-sărat de lângă Brăila, apoi Galații, unde am admirat cu deosebire uriașele docuri de pe malul Dunării, care tocmai atunci s'au dat spre folosință în prezența dlui ministru Florescu.

Dela Galați în tovarășia dlui căpitan Mihail, pe o șalupă militară a flotei române, am plecat în jos spre Sulina cercetând orașele Isaccia, Tulcea și alte locuri; dela Isaccia am mers cu trăsura la mănăstirea Cocos, chiar pe unde atunci se susținea Leincinchi, renumitul hoț, pe care-l urmăria o companie de soldați și pe acărui cap era pus premiu 10,000 franci.

În cale spre Tulcea, în partea Basarabiei, acum teritor rusesc, vădit-am și am admirat pe un câmp biserica izolată, care e zidită de Stefan cel mare, din incidentul scăpării de moarte în luptă cu Turcii.

În urmă am plecat îndărăt pe la Lacul-sărat (Brăila), Buzeu, Ploești etc. până acasă la Arad.

Ca suvenir de la Constanța am aflat, de redactor, de bine să-ți aduc în format mare fotografia bisericii catedrale române, încă negată de tot, și care până acuma a costat peste șese milioane de franci; precum și statua lui Ovidiu, inaugurată la 1887 în centrul orașului, cu următorul epitafiu, făcut de însuși nemuritorul poet:

•Hic ego iaceo tenerorum
Lusor amorum,
Ingenio perii Naso poeta meo,
At tibi qui transis, ne sit grave,
Quisquis amasti,
Dicere: Nasonis moliter ossa cubent. »

Trist. Cart. III. Eleg. 3.

Nu știu să fi publicat încă prețuita noastră «Familia» această inaugurare a mult însemnatei statue; drept aceea ve dau la dispoziție întregul act, precum l'am primit prin bunăvoința mult stimatului domn amic Gr. Brătean, șef contabil al căilor ferate dela Constanța.

I. Goldiș.

Pe gânduri.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 485. —

Moment fericit. În sfârșit s'a vădit idealul întrupat. Tinerul cu dulci lumine, pe care l'a visat de atâte ori în momentele singureții, s'a ivit aievea. I-a spus c'o iubește, i-a cerut mâna și acuma dânsa e logodnica lui.

Cu dor așteptă momentul revederii. Și pe când dorul îl aduce înaintea ei, gândurile ei sborâ înaintea lui să-l întimpe, să-i spună cât de fericită este și cu ce dor așteptă clipita ca 'n biserică să-și potă jură reciproc credință vecinică.

B o n b o n e.

— Prietene, decă vrei să fii sigur că mănânci iepure, iar nu pisică, să ...

— Ce să fac ?

— Să iei un ogar și să-i pui farfuria cu mănăcarea sub bot. Decă spală farfuria, fi sigur că a fost carne de iepure ...

*

Păcală cerșitor.

— Vreu să vorbesc cu boerul.

— Coconașul nu primește.

— Puțin îmi pasă; numai să dea.

*

La esamen:

— De ce a trecut Anibal peste Alpi ?

— Pentru că tunelul st. Gothard nu era încă făcut.

*

În vacanță.

— Doctore, nu poți vindeca insomnia de care suferă atâta bărbatul meu ?

— Ar fi muncă de geaba! Când se vor deschide camerele, îi va reveni somnul.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Solri literare și artistice. *Domna Chiajna*, drama dlor Radulescu-Niger și Nic. Țincu, a apărut la București în editura librăriei Haimann. — *Di Mircea*, sculptorul din București, a terminat bustul lui Anton Pann, cu a cărui executare fusese însărcinat. — *Di lt. colonel Dim. Pappazoglu* a început să publice la București «Istoria Bucureștilor ilustrată» în editura ziarului «Universul.» — *Di dr. Vianu*, profesor la școala de științele politice din București, scoțe în curând un tratat de medicină legală și toxicologie. — *Di V. Gr. Pop* a scos de sub tipar la București «Resultatul inspirațiunii unei mame» nvelă reală. — *Miss May Maguire și Miss Key*, doue turiste engleze, petrecând câteva zile la Iași, au re-mas plăcut impresionate de poziția frumoasă a orașului și vor publică în «The Graphic» mai multe ilustrațiuni și o descriere. — *Di M. Voileanu*, asesor consistorial în Sibiu, a scos la lumină acolo «Codicele Matei Voilean» scrieri din prima jumătate a vécului trecut.

Nuvela satirice. Cunoscutul nostru colaborator dl Gr. Mărunțeanu a pus sub tipar la București un volum de «Nuvela satirice», având formatul de peste 200 pagine pe hârtie velină. Cefitorii noștri au avut ocaziunea să citescă multe din scrierile dlui Mărunțeanu, menite a produce câteva momente plăcute, de aceea credem că vor sprigini întreprinderea autorului. Costul volumului va fi de 4 lei, inse pentru abonați se reduce la 3 lei. Invetătorilor, preoților și studen-

ților, li se va face o reducere 50 la sută. Cererile de abonament, însoțite de costul lor, se vor face la administrația diarului «Apărătorul Sănătății», strada Scaune nr. 20 București.

Studentii și M. Cogălniceanu. Sub acest titlu a scos în broșură dl C. V. Vasiliu, unul din distinși studenți universitari din București, discursurile ce studenții le-au rostit cu ocazia înmormântării lui M. Cogălniceanu și în folosul Ligei. Sînt patru discursuri: a dlui N. Turcanovici, D. A. Teodoru, Leon Grigorescu și C. V. Vasiliu. Tote patru pline de avînt patriotic.

Memoriile lui Moltke și anume Istoria războiului franco-german din 1870—71, care au eșit și românește, acum s'au tradus din nou. Abonamentele se fac la redacția «Timpului» în București, unde se pot vedea și cotele tipărite pîn' acum. Prețul de abonament al volumului întreg e 3 lei, plus 50 bani pentru un plan al războiului.

Cărți de vîndare. În Cernăuți la secretarul «Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina» dl Dimitrie Socoleanu se pot cumpăra următoarele cărți, care se vînd în folosul Societății cu prețuri foarte scăzute. 1, Manual de armonia musicală de I. Vorobchievici, Cernăuți 1869, 50 cr. 2, Lumine și umbre. Culegere din poeziile lui D. Petrino, Cernăuți 1870, 1 fl. 3, Pomăritul rațional de G. Halip, Cernăuți 1883, 40 cr. 4, Colinde, cântece de stea și urări la nunți de dr. I. al G. Sbiera, Cernăuți 1888, 45 cr. 5, Din istoria limbii și literaturii române, partea I. Istoria limbii române, de Ioan I. Bumbac 1 fl. 6, Manual de aritmetică pentru gimnaziile inferioare de dr. Fr. cav. de M. trad. de Samuil V. Isopescul, partea I., 90 cr. exemplarul. 7, Elemente de geografie comparativă pentru clasele inferioare și mijlocie, de gimnaziile, școlile reale și alte școlile coordonate, de Samuil V. Isopescul, cursul întîiu, descrierea globului terestru, 80 cr. exempl. 8, Impăratul nostru Francisc Iosif I. Viața unui domnitor nobil de Ilie Nimigean, 20 cr. exempl. 9, Prelegeri publice populare ținute în erna 1883/84 de către membrii Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, 20 cr. exempl. 10, Aron Pumnul, voci asupra vieții și însemnătății lui de dr. Ioan alui G. Sbiera 1890, 2 fl. exempl. 11, Din biblioteca pentru tinerimea română adultă: broșura II. «Vinuri fabricate din pome», de Grigore Halip, prof. la școala agron. din Cernăuți 1891 50 cr. exempl.

Reviste și ziare noue. *Revista Ilustrată*, o nouă publicațiune literară-artistică, va apărea la Craiova în 15/27 octombrie, publicînd romane, poezii etc. și ilustrațiuni; un număr se va vinde cu 75 bani. — *Funcționarul-Comercial*, ziar comercial, industrial, financiar și literar, a apărut la Brăila, sub administrația unui comitet și va eși în fiecare duminică.

Revista literară și artistică străină. *La Berlin* noul roman al tinerului novelist Heinz Tovate «Frühlingsturm» atrage atențiunea cercurilor literare. Subiectul e scos din viața salónelor berlineze și arată cum se răspîndește nervositatea în persoanele din clasele mai nalte. Acest autor s'a ivit în publicitate înainte de asta cu un an, cu primul său roman «Im Liberaus» din care în timp scurt au eșit trei edițiuni. — Tot acolo a eșit o carte foarte frumoasă ilustrată: «Eine Hochzeitsreise durch die Schweiz» în format mare de folio, în care se află treizeci de ilustrațiuni admirabile de Allers, un artist desemnător de mare talent, care revîrsă în peisagiuri multă finetă, iar amănuntelor figurale la dă un colorit de umor atrăgător. — *La Paris* revista «Illustration», cea mai vestită foie ilustrată franceză, acum își publică «Almanachul» cu lecturi foarte interesante și cu ilustrațiuni

frumose. — În *Stuttgart*, la Cotta, a eșit «Griechische Volkslieder in deutscher Nachbildung» de Gustav Meyer, care cuprinde mai cu seamă cântece de amor traduse din noua limbă greacă. — *Despre socialism* au eșit la Berlin două lucrări: «Das Problem der Armut» de dr. Carol Rausch, profesor la Academia comercială din Viena, și «Die sociale Frage und ihre Lösung» de Ernest Busch. — *George Ebers*, celebrul egiptolog, a scris un roman nou, care va apărea în anul viitor la *Stuttgart*; titlul acestuia este «Per aspera» și se petrece în Alesandria, în secolul al treilea după Christos, pe timpul lui Caracalla.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Sciri teatrale și muzicale. Dl Ioan Nenitescu lucrează la o dramă cu caracter social, intitulată «Doue femei», care e aproape terminată. — Dl Nicolae Tincu o prezentat direcției Teatrului Național din București o piesă originală intitulată «Doue mume.» — Dl Radulescu-Niger a prezentat direcțiunii aceleiași teatru traducerea în românește a piesei «Britanicus» despre care mai vorbirăm în colonele foii noastre. — Dl Trăian Mureșianu, bariton, a cântat duminică la București în Ateneul Român, în concertul dșorei Irena de Brennerberg. — Dl Ioan I. Livescu a prezentat lucrarea sa «Flórea din Firenze», legendă-comedie în versuri, comitetului Teatrului Național din București, care a și admis-o pentru reprezentație. — Dl S. I. Grossmann la Iași, care a tradus în românește piesa «Marele Galeotto» a lui Iosé Echagaray, acum a localizat una din piesele poetului norvegian Henric Ibsen, necunoscut încă în limba noastră; piesa localizată de dl Grossman e «Un dușman al poporului», căreia în românește i-a dat titlul «Doctorul Sălceanu.»

Teatrul Național din București. «Dómna Chiajna» n'a avut succesul sperat. De două ori sala s'a umplut de ascultători, dar la a treia reprezentație a ramas aproape goală. Acesta recire a interesării publicului, după informațiunile diarelor bucureștence, este rezultatul lipsei de acțiune a piesei. Peripețiile dramei se spun mai mult, decît se vîd; se intră, se iese, și într'un singur act, dice «Românul», se schimbă trei domni. «Póte, scrie acelaș diar, că aceste defecte ale «Dómnei Chiajna», pe lângă marele calități literare ale dramei, ar fi fost neobservate, decît rolul cel mai important n'ar fi fost sacrificat cu desăvîrșire, incredîndu-se dnei Welner, căreia este cu desăvîrșire imposibil să jóce roluri ca al dnei Chiajna.» Ca lectură, «Dómna Chiajna» are valóre literară, căci zugrăvește cu succes tipul epocii și caracterele persoanelor de atunci, iar limba e foarte bine îngrită. Joi s'a jucat o comedie a lui Schönthan, care s'a localizat de dl P. Gusty sub titlul «Ion Rodeanu»; succesul a fost deplin, căci dl Gusty are un mare talent de localizare și cunoșce bine gustul publicului bucureșcean. Catopol și Niculescu au fost mult aplaudați. Duminică aceeaș piesă s'a jucat a doua óră.

Concert la Orăștie. Corpul învățătoresc din Orăștie va arangia acolo în 13/25 l. c., cu ocasiunea adunării generale a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Deveii, un concert, cu programul: 1. «Deșteptă-te Române», cor micst de G. Musicescu. 2. «Piano», solo. 3. «Din depărtare», quartet solo de I. Vorobchievici. 4. a) «Oșténul român»; b) «Nevésta care iubeșce», coruri micste de G. Musicescu. 5. «Solo» cu acomp. de pian. 6. a) «Cântec final», cor micst de Kreutzer, b) «Stăncuța», cor micst de G. Musicescu. 7. «Declamațiune». 8. a) «Resai lună»; b) «Iléna», coruri de G. Musicescu.

Serată musicală literară în Lugos. La 12 luni curente s'a dat la Lugos o prea interesantă serată musicală-literară. Dșora Elena Florian, escelenta noastră pianistă, care din întemplantare petrecea acolo, a avut ocaziune să farneze și pe lugoșeni cu jocul seu brilliant. Dșorela Lucia Vlad și Alma Maior au încântat și de asta-dată pe toți; prima a cântat «De ce nu-mi vii» de Decker și o «Doină» accomp. de dna Sofia Vlad-Radulescu; a doua: «Ochi albaștri.» Asemenea a fost aplaudat și dl dr. D. Florescu, care a cântat admirabil piesa «Sunt părăsită.» Dl dr. P. Barbu a cetit o lucrare foarte reușită sub titlul «Să nu faci opoziție!»

Concertul sodalilor români din Sibiu, pe care l'am amuțat și noi, a reușit bine. Au asistat un public mare, în frunte cu Esc. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Miron Romanul, însoțit de Pr. SS. Lor episcopii Ioan Mețianu și Nicolae Popea, dimpreună cu aproape toți deputații congresuali. Programa, cam lungă, s'a executat bine, asemenea și piesa «Cărlanii.» Dșorele Bobeș și Gogonea, în frumosul costum dela Seliște, au fost niște aparițiuni foarte drăgălașe; asemenea au jucat cu succes și dnii Morariu, Poponea și Schusztter. După reprezentația teatrală s'a jucat Călușerul și Bătuta, apoi a început dansul până dimineța.

Piese musloale române. În Cernăuți la secretariatul Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, dl Dimitrie Socoleanu, se află de vânzare următoarele musicalii românești: 1. Resunete din Bucovina, «Hora și marș românesc» pentru piano de Const. cav. de Buchenthal, 25 cr. 2. «Flori din Bucovina», opt cântece românești cu acompaniament de piano, de J. Vorobchieviciu, 50 cr.

Revistă teatrală și musicală străină. *Lohengrin la Paris* s'a jucat de dece ori, cu toate că ura francezilor în contra germanilor i-a făcut multe greutăți; aceste dece reprezentațiuni au produs un venit curat de 206.991 franci, deci în fiecare seară cam 20.000 fr. — *Dumas* s'a retras drama «La Route de Thebes» care a fost admisă de Theatre Français», acuma direcțiunea a decis să reprezinte drama lui Jean Richopin «Par la Glaive», care se petrece în secolul al XIV în orașul Ravenna; în piesă sunt multe doctrine socialiste, iar eroul principal e un adevărat apostol al socialiștilor. — *Giacosa*, autor dramatic italian, a scris o dramă nouă intitulată «La signora di Challant» care s'a jucat cu mare succes la Turin. — *Schönthan*, autorul lui «Ioan Rodean», care se joca acuma cu succes la București, a dat unui teatru din Berlin o piesă nouă «Cartea de aur», care s'a și jucat; primele două acte au fost bine primite.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Șoiri bisericose și școlare. *Maj.* Sa monarcul a dăruit din caseta sa comunei bisericose gr. c. din Dumbrava 100 fl. — *Pr. SSa episcopul Nicolae Popea* din Caransebeș a trimis o circulară tuturor preoților pentru a împedea concubinatele; *Pr. SSa* a adresat totodată și vicespanului o cerere rugându-l să dea ordin autorităților de a ajuta pe preoți în chestia aceasta. *Rds. dn Ioan Darabant*, octogenarul canonic on. al diecesei oradane și paroc-protopop în Vetiș, comitatul Sătmar, a trimis ordinariatului gr. c. din Oradea mare 2000 fl. ca fundațiune pentru internatul Pavelian din Beinș, cu condiția ca până când va trăi, interesele să le folosescă dsa. — *Dl dr. George Secașan*, proprietar în Roman, a dăruit 450 fl. pentru ridicarea unei școle gr. c. române în comuna Vișag, diecesa Lugos. — *Dl Xenopol*, profesor la universi-

tatea din Iași, a fost însărcinat a continua cu suplînirea catedrei de istorie dela acea universitate, re-masă vacantă în urma demisionării dlui N. Ionescu.

Congresul național-bisericos din Sibiu. În ședința a treia, la 3/15 octombrie, s'au încheiat verificările deputaților. În ziua aceasta s'a decis ca: Consistoriul din Arad să fie somat ca în viitor să nu treacă peste cercul de activitate normat în § 12 al regulamentului pentru afacerile interne, ordonând investigațiuni în cauze electorale, căci aceste se țin de competența congresului. În ședința a patra, 4/16 l. c., referintele Nic. Zigre a cetit raportul consistoriului metropolitan plenar, care s'a primit; referințele dr. George Popovici a cetit raportul comisiunii bisericose despre activitatea sa începând dela ultimul congres din 1888, care asemenea s'a votat; relativ la tipărirea cărților bisericose cu litere latine, congresul a invitat sinodul episcopesc, la care s'a relegat această cauză, s'o rezolveze cât mai curând. În ședința a V, 5/17 oct., după servirea unui parastas pentru Șaguna și Gozdu, Esc. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Miron Romanul a făcut următoarea propunere: «Începând cu prima ianuarie 1892 după călindarul nou, respective 20 decembrie 1891 c. vechiu, să se introducă în intrăgă administrarea bisericăscă în mitropolia noastră usul călindarului nou, rămânând neatinți usul călindarului vechiu în cele strins rituale și ale tipicului.» La propunerea deputatului Ioan Lengeru, s'a ales o comisiune specială de 15 membri dimpreună cu Presanții episcopi, care să o studieze și să vină cu raport în sesiunea presentă. În sfârșit, raportorul comisiunii școlare, dl Stefan Velovan, a cetit raportul acelei comisiuni, care asemenea s'a primit. În o ședință următoare, Esc. Sa s'a retras propunerea.

Societatea bisericosă-literară „Alexi-Sincal” a teologilor din Gherla s'a constituit pe anul școlar 1891/92 în următorul chip: Conducător s'a ales clarisimul dn Petru Fabian, profesor de s. teologie; președinte Dănilă Mălaiu, cler. c. IV; vicepreședinte Aurel Petruca, cleric c. IV; secretar Gavriil Marțian, cleric c. III; notar David Parascan, cleric c. III; cassar Ioan Vancaiu cler. c. II; bibliotecar Alex. Avram, cleric c. II; archivar I. Pașca, cleric c. II; și controlor Teodor Vaida, cleric c. II.

Date statistice triste. Din organul lunar politico-literar «Romänische Revue» fasc. IX 1891 scötem următoarele: La gimnasiul românesc din Brașov au depus examenul de maturitate (bacalaureat) între anii 1866 până la 1891, adevăc într'un pătrar de secol 263 de studenți. Dintre aceștia au fost neromâni 3; au murit înainte de a-și alege cariera 12; abiturienți a căror pozițiune și ubicațiune e necunoscută 11; tineri cari încă nu s-au finit studiile 54, împreună 80, deci rămân 183 de tineri, despre cari se șcie, că au emigrat: în România 95, în Austria 4, în alte țeri 1, adevăc laolaltă 100, și așa au ramas la noi numai 83. Din acestea date rezultă, că într'un pătrar de secol din tinerimea cvalificată la un singur institut românesc au emigrat mai mult decât 54½%.

CE E NOU?

Hymen. *Dl Vasilie Dumbrava*, profesor gimnasial în Beinș, la 6/18 l. c. s'a fidanțat cu dșora Volumnia Belle, fiica dlui Ioan Belle, notar și proprietar în Chereuș, comitatul Arad. — *Dl dr. M. Hârșu*, corespondentul nostru din Berlin, s'a logodit cu dșora Rosalia Hornstein din Turnu-Măgurele în România. — *Dl Andrei Poruț*, absolvent de teologie, se va cunună cu dșora Letiția Pop din Juriul-de-câmpie, la 25 oc-

tombre n. — *Dl Ioan Borlan*, absolvent de teologie al diecesei oradane, s'a logodit la 6/18 l. c. cu dşora Elena Bozintan, fiica dlui Alesandru Bozintan paroc gr. c. in Nogiorid lângă Oradea-mare. — *Dl Mihail Pop*, învăţător in Bistriţa, s'a logodit cu dra Regina Iuga din Capolnac-Mănăştur. — *Dl Nicolae Băiaş*, comerciant in Orşova, la 13/25 octombrie se va cunună cu dşora Elena Gamber in Orşova. — *Dl Ioan Popovici*, din Nadaş, la 18 l. c. s'a cununat cu dşora Elena Ardelean, fiica dlui Filimon Ardelean, învăţător in Chisindia.

Solri personale. *Regina României* este acum deplin restabilită; a început să facă plimbări şi nesuştinută de nimeni prin parcul otelului din Pallanza. — *Dl N. Ionescu*, fostul profesor la facultatea de litere din Iaşi, va ţine in sala noului Ateneu din Bucureşti o serie de lecţiuni publice, despre istoria ţerei româneşti. — *Dl Ionel Grădiştean*, deputat in camera României, in vâra trecută a călătorit printre românii din părţile sătmărene şi, după cum aflăm din «Tim-pul», in multe părţi a ramas încântat, dar a dus şi suvenirii triste. — *Dl Ienachiţa Văcărescu*, ministru resident al României la Roma, tatăl dşorei Elena Văcărescu, a fost revocat din postul seu. — *Dl dr. G. Vuia*, cunoscutul medic dela băile erculane, face o călătorie prin Ardeal.

Academia Română a ţinut şedinţă publică in 4/16 octombrie, la ora 1 p. m., in noul seu local, Calea Victoriei nr. 135. S'au făcut următoarele lecturi: *Dl Gr. G. Tocilescu* despre rezultatul explorărilor arheologice făcute in cursul verii la Adam-Clissi in Dobrogea. *Dl N. Ionescu*: Mic memoriu asupra graiului Romancilor (Reto-Români) din Elveţia.

Asociaţiunea transilvană. *Despărţământul Făgăraş* va ţine adunarea sa generală in Voila la 1 noiembrie n., fiind invitaţi toţi membrii despărţământului, precum şi toţi iubitorii de cultură ai poporului român. — *Despărţământul Sibiu* se va intruni in adunare generală in comuna Slimnic la 1 noiembrie n. sub presiul dlui director Nicanor Frateş, secretar dl Matei Voileanu.

Reuniunea femeilor române din Sibiu va ţine adunarea sa generală acolo la 13/25 octombrie la orele 4 după mieznoapte in localul Societăţii române de lectură, sub presiul dnei Maria Cosma, secretar dl dr. Octavian Russu. Tocmai primim şi o broşură intitulată «Adunările reuniunii femeilor române din Sibiu, ţinute in 9 nov. 1890 şi 8 martie n. 1891.» Din această constatăm, că fondul reuniunii s'a urcat la 8041 fl. 53 cr. Iată şi: Comitetul Reuniunii: preşedintă Maria Cosma, vicepreşedintă Ioana Bădilă; membrii: Maria Candrea, Ana Frâncu, Anna Ghibu, Elena Luceţa, Anna Moga, Elena Popescu, Valeria Popescu, Alesandra Russu, Sofia Simonescu, Octavia Voilean; bărbaţii de incredere: George Bariţiu, Parteniu Cosma, Nicanor Frateşiu, Ioan Popescu; oficiali: cassar Romul Petric, secretar: Dr. Octavian Russu.

Societatea pentru cultura şi literatura română in Bucovina va ţine adunarea sa generală in 25 decembrie n. in Cernăuţi; tot atunci îşi va modifica şi statutele, conform proiectului compus de o comisiune de 5 membri aleşi in şedinţa din urmă a comitetului. Tot in această şedinţă, ţinută la 16 l. c., s'a decis să se publice concurs pentru: trei stipendii de câte 100 fl. din fundaţiunea Pumnuleană pentru studenţi dela universitate; doue stipendii de câte 50 fl. din fundaţiunea cont. Logotheti pentru fetele, care frecventază şcolile superioare seu pedagogia; un stipendiu de 50 fl. din fundaţiunea Popovici pentru elevii din şcola agronomică din Cernăuţi; un stipendiu de 50 fl. din fundaţiunea Elena Seretian pentru eleve din şcolile populare in ţinutul Rădăuţilor. Unui meserieş i s'a

dat un ajutor de 50 fl. cu condiţia să se ducă a se perfecţiona la Viena. Remăşiţa de 200 fl. din colecta unor dōmne se va da societăţii Dōmnelor române din Bucovina.

Reuniunea femeilor române din Abrud şi giur a ţinut adunarea sa generală in 8/20 septembrie, sub presiul dnei Ana Gal, care a deschis-o cu o cuvântare potrivită. Din raportul comitetului, insemnăm următoarele: Dşorele Antoneta Ivaşcu şi Sofia Buceşan au făcut colectă pentru pomul de Crăciun al fetiţelor din şcola reuniunii; la stăruinţa dnei Elisabeta Danciu, societarii minelor «Arama» şi «Armonia» au votat reuniunii câte 50 fl., «Victoria» a dat 25 fl. Din fundaţiunea Zoe Cornelia Cirlea s'au dat premii elevelor mai diligente. «Auraria» a făcut o fundaţie de 120 fl. Averele reuniunii se urcă la 7485 fl. 64 cr., apoi fundaţiunea Zoe Cornelia Cirlea in suma de 536 fl. 85 cr.

Soad românii in Bucovina. Biroul statistic din Viena publică in revista statistică lunară de pe lunile august şi septembrie rezultatele sumare ale recensemētului din sfârşitul anului trecut, in regatele şi ţerile din Austria. Din această publicaţiune aflăm cu durere, că românii din Bucovina in cei din urmă de cece ani au scădut, iar germanii şi polonii s'au sporit. Inmulţirea germanilor şi polonilor, scrie «Gazeta Bucovinei» se pōte atribui mai cu sēmă funcţionarilor şi servitorilor, cari au venit in ţeră in cei din urmă de cece ani. De altă parte e de observat, că mulţi români din Bucovina au emigrat, iar polonii şi rutenii din Galiţia au imigrat in Bucovina; apoi la numărătore mulţi români cari şciu limba rutenă, au fost inşcrişi ca ruteni.

Dieta in zilele trecute a desbătut şi votat proiectul de lege pentru indemnitatea cerută de guvern, să pōtă guvernă 5 luni cu bugetul anului precedent. Momentele de frunte ale discuţiunii au fost cuvântările ministrului de justiţie Desideriu Szilágyi şi ale contelui A. Apponyi, cari au luptat un adevărat duel parlamentar. Numai intr'un punct au conveuit amēndoi, că n'au să facă pact cu naţionalităţile. Cu asta ocaşiune, contele Apponyi a declarat, că partidul seu, adecă opoziţia moderată, deacuma inainte îşi va lua numele de «partidul naţional», totodată a desvoltat punctele viitorului partid şi adecă: maghiarisarea armatei comune, introducerea mărcii ungureşti in oficiile comune cu Austria, respectarea caracterului naţional maghiar al honveşimeii, respectarea limbei naţionalităţilor şi introducerea limbei maghiare in toate părţile, nerecunoşcerea nici unui grup politic nemaghiar. — Casa magnaţilor a adoptat proiectele de legătură a calei ferate cu România.

Şcrii sourte. *Un tunel de 12 chmetri* se va construi in curēnd pe noua linie de cale ferată, intre Rîmnicu-Vâlcei şi Sibiu; acest tunel va fi unul din cele mai mari in Europa. — *La Viena* in anul viitor se va ţine o expoziţie relativă la istoria imprimeriei; totodată e vorba d'a ridică o statuă in capitala austriacă memoriei lui Guttenberg. — *Congresul internaţional de chirurgie* in anul viitor se va ţine la Bucureşti; dl P. Poni, ministrul cultelor şi instrucţiunii publice, va cere corpurilor legiuitōre un credit de 15,000 lei pentru organizarea congresului. — *La Făgăraş* alegerea de vicecomite s'a făcut astfel: românii, cari sânt $\frac{2}{3}$ din reprezentanţa municipală, au cerut unanim să fie candidat protonotarul I. Turcu, dar comitele suprem nu l'a candidat, prin urmare a fost ales singurul candidat, maghiarul Kapocsányi. — *Ministrul de interne* a emis un ordin cătră autorităţile municipale, ca să impiedice emigrarea in Grecia; până acum publicul cel mare nici n'a şciut că poporaţiunea a început să emigreze şi 'n Grecia. — *La Porta-*

de-fer în curând s'a făcut o exploziune cu 12,000 chile de dinamit; efectul a fost grozav. — *Esposiția din Praga* s'a închis la 6 octombrie în mijlocul unor ovațiuni entusiaste pentru împărat și dinastie. — *Josa Tomici*, fostul redactor al ziarului «Zastava», carele a omorât de Dimitrievici, redactorul ziarului «Branik», pentru că i-a insultat soția, și pe care tribunalul l'a condamnat la temniță pe totă viața, iar tabla la 15 ani, a fost judecat de Curia r. la temniță de 6 ani, computându-i-se 1½ din închisoarea de pân' acuma.

Neorolôge. *Atanasiu Raț*, deputat dietal din cercul Becicherecul-mic, a reposit în Timișoara la 22 l. c. în etate de 71 ani. — *Elena Vulcan*, fiica dlui Matei Vulcan, notar la tribunalul din Becicherecul-mare, a încetat din viață la 7/19 l. c. în etate de 12 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronioă mică. *Regele Carol* va sosi în săptămâna viitoare la Berlin; logodna prințului moștenitor român cu fiica ducelui de Edinburg se consideră ca sigură în cercurile berlineze. — *Chinezii* s'au săturat de măsurile civilizatoare ale europenilor și vreu să se scape de aceștia; știrile din Nanking și Canton spun, că populațiunea chineză se află în mare ferebere; creștinii nu mai pot avea afaceri cu chinezii, negustorii se vor retrage în India, toate școlile europenilor au fost desființate; guvernul englez va lua planul unei demonstrațiuni navale în contra Chinei. — *In totă Alsacia și Lorena* s'a dat ordin, ca în toate bisericile protestante, catolice, israelite, să se întrebuițeze de cătră autoritățile religioase ca limbă oficială limba germană; această cu începere dela 1 august 1892. — *La Kiev* s'a descoperit un complot în contra țarului; conspiratorii intraseră în relații cu bucătarul-șef al lui Alesandru III ca să-i otrăvească mâncarea. Tot de a colo se scrie, că pentru descoperirea conjurațiunii în contra țarului s'au arestat 500 de studenți; universitatea s'a închis, se fac mereu arestări. — *Deputatul francez Eduard Lockroy* a scris o carte, ce se consideră drept răspuns la memoriile lui Moltke. Scriitorul francez contestă punct cu punct toate afirmațiunile mareșalului german. Lockroy țice că Moltke n'a fost decât un calculator de rënd, un bun muncitor și un observator subtil, care a avut norocul să aibă de adversari pe niște oameni mediocri.

Parnell capul irlandezilor mort de curând, eră d'o nervositate afară din cale și în acelaș timp foarte superstițios. Nu voia nici odată să stea într'o cameră unde ardeau 3 luminări. Consideră culorea verde ca un augur reu și când i s'a oferit cetățenia la Dublin, a cerut ca lădătuia de aur în care trebuiau să i se dea titlurile să aibă căptușală de culore roșie, iar nu verde ca de obicei. Avea mare plăcere pentru culorea purpurie; țicea că-i aduce noroc. Ori câte i s'ar fi spus, ori ce-ar fi auzit, nu putea să capete nici o încredere în destoinicia sa personală. D. O'Connor l'a auzit țicând de mai multe ori că în familia sa femeile erau superioare la minte bărbaților. Parnell nu simția nici-o plăcere în salône; din contră i se părea o greutate de neînvinș să se presinte la seratele la care-l invitau numeroșii sei prieteni. Credea cu siguranță, că nu inspiră nici o simpatie cercurilor lumesci. În intimitate vorbea foarte mult și cuvintele lui atrăgeau și fascinau pe auditori.

Emanciparea femeilor. Terenul de emancipare a femeilor s'a mărit în timpul din urmă cu un nou

câmp. Precum anunță ultimul numer al revistei «Scientific American», o fată tineră a depus dăunădi cu succes esamenul de inginerie navală la New-York și a fost numită «Steam-Engineer» (inginer de corabie.) Țisa revistă povestește, cu toate amănuntele, cum domnișora în cestiune a luat «bărbătește loc printre ceilalți candidați din City-Hall, cum a plătit taca de doi dolari și cu câtă liniște a răspuns ea la întrebările ce i se puneau. Esamenul a fost foarte sever; așa tinera damă trebui să calculeze toate detaliile unei locomotive de 7 cai putere și să răspundă la o mulțime de întrebări practice. Dar ea dovedi esamintorilor, că știe ce e de făcut cu coșurile astupate, cu supapele reu închise, cu materialul de combustione etc. și diploma i fu acordată cu unanimitate de voturi. Dșora de Barr, așa se numește emancipata, a și primit un angajament la o fabrică de vapore din New-York.

Soiri străine. *Impărătesa-regina Elisabeta* a Austro-Ungariei a comandat la un sculptor danez statua lui Heine, care se va ridica în villa din Corfu a Maj. Sale; statua e gata și se va inaugura în curând. — *Impăratul Germaniei*, ca să-și resbune pe fostul cancelar al imperiului, a ordonat ca incrușătorului «Bismarck» să i se schimbe numele; acest vapor se va numi «Wagenfeld.» — *La Damasc* a izbucnit colera; comunicația între acest oraș și Constantinopol este intreruptă; pân'acum au murit 10 ênși. — *Familia imperială a Rusiei* petrece în Danemarca la Fredensborg.

Poșta redacțiunei.

Mănăstirea Dragomirna. Numerele cerute s'au trimis. Dacă nu primiți vr'unul, binevoiți a reclama numai decât, căci așa târziu nu totdeauna putem să suplînim.

București. Pasajul român. Ve mulțumim; dar șcirea aceea s'a publicat încă în nr. 38 al

foii noastre.

Lugoș. Un ascultător. Regretăm că nu ne-ați scris mai degrabă; a sosit târziu, când nu s'a mai putut întrebuiță.

Budapesta. Nu le putem publică.

Petrusasilă. Nu putem întrebuiță logogriful, din cauza numelui ce ese dintr'ênsul. Puneți altul.

La revedere. Nu se pôte.

Dnei A. M. Scrieți că a primi o fôie regulat și a nu răspunde tot astfel abonamentul, nu e corect. Cu toate aceste mulți fac așa.

Călindarul săptămânei.

Țiua sêpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sôrele
Dumin. 21 după Rus. c. Ev. 3 dela Luca c. 7, gl. 1, a inv. 7.			res. ap.
Duminecă 13	MM. Carp și Păpîl	25 Crispin	6 24 5 6
Luni 14	† Cuv. Parascheva	26 Arthur	6 26 5 4
Mărti 15	Mart. Lucian	27 Sabina	6 26 5 2
Mercuri 16	Mart. Longhin	28 Sim. și Iuda	6 29 4 59
Joi 17	Prof. Osie	29 Narcis	6 31 4 57
Vineri 18	† Ev. Luca	30 Hartman	6 33 4 56
Sămbătă 19	Prof. Ioil	31 Wolfgang	6 34 4 53

Treilunul iuliu—septembrie s'a încheiat cu nr. 39. Rugăm pe toți aceia, a căror abonamente a expirat atunci și vreu să aibă fôia noastră și în viitor, să binevoiescă a le înnoi de timpuriu. Iar cei ce nu mai vor să fie abonați, sânt rugați a ne înapoia numărul acesta, ca să sistăm espedarea.

Proprietar, redactor răspunțător și editor: **IOSIF VULOAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.